

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/27/2003

SPOŁECZNE POPARCIE DLA INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2003

W ostatnich tygodniach ustalano z UE ostateczne zapisy traktatu akcesyjnego, toczyła się też debata dotycząca czasu trwania referendum w sprawie integracji. Dyskusje wokół tych spraw wpłynęły na deklaracje Polaków odnośnie do udziału i głosowania w referendum akcesyjnym.

Luty jest kolejnym miesiącem, w którym notujemy wzrost zainteresowania Polaków udziałem w referendum akcesyjnym¹. Wyraża się on nie tylko w zwiększeniu się ogólnej liczby osób zamierzających w nim uczestniczyć, ale także we wzroście pewności udziału w głosowaniu. Uczestnictwo w referendum w sprawie przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej zapowiada 77% Polaków (o 4 punkty więcej niż w styczniu). Pewnych swego uczestnictwa w głosowaniu jest 66% ogółu społeczeństwa, o 3 punkty więcej niż poprzednio. Tak dużego odsetka osób deklarujących, że pójdą oddać głos w sprawie integracji, jeszcze dotychczas nie notowaliśmy.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział?	Deklaracje respondentów według terminów badań											
	2002										2003	
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	w procentach											
Na pewno wziął(ę)by w nim udział	51	60	60	58	61	57	59	57	61	58	63	66
Raczej wziął(ę)by w nim udział	15	14	12	14	12	11	13	15	11	11	10	11
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)by w nim udział, trudno powiedzieć	14	14	14	14	12	14	13	14	12	12	12	11
Raczej nie wziął(ę)by w nim udziału	7	5	5	4	5	5	4	5	6	6	5	3
Na pewno nie wziął(ę)by w nim udziału	13	7	9	11	10	12	11	9	10	13	9	9

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (153) przeprowadzono w dniach 1-4 lutego 2003 roku na liczącej 1006 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

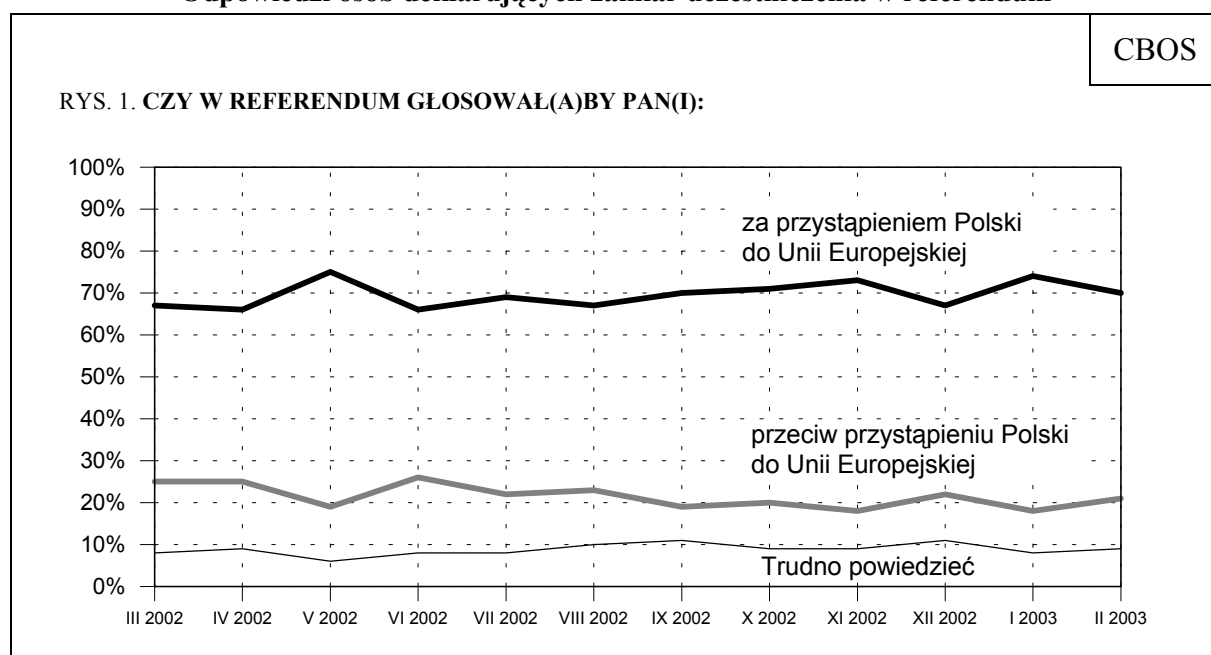
Nieporozumienia wokół ustaleń negocjacyjnych i ostatecznych rozstrzygnięć w traktacie akcesyjnym spowodowały niewielki spadek społecznego poparcia dla integracji.

Za wejściem do struktur europejskich chce opowiedzieć się 70% Polaków zainteresowanych udziałem w referendum akcesyjnym (o 4 punkty mniej niż przed miesiącem), natomiast 21% (o 3 punkty więcej niż w styczniu) deklaruje, że będzie głosować przeciw integracji. Poparcie integracji wśród prawdopodobnych uczestników referendum wciąż jest nieco wyższe niż w grudniu ubiegłego roku, przed zakończeniem negocjacji akcesyjnych na szczycie w Kopenhadze.

Tabela 2

Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum według terminów badań											
	2002										2003	
	III (N=702)	IV (N=777)	V (N=750)	VI (N=764)	VII (N=751)	VIII (N=659)	IX (N=897)	X (N=890)	XI (N=751)	XII (N=679)	I (N=748)	II (N=770)
	w procentach											
- za przystąpieniem Polski do UE	67	66	75	66	69	67	70	71	73	67	74	70
- przeciw przystąpieniu Polski do UE	25	25	19	26	22	23	19	20	18	22	18	21
Trudno powiedzieć	8	9	6	8	8	10	11	9	9	11	8	9

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum

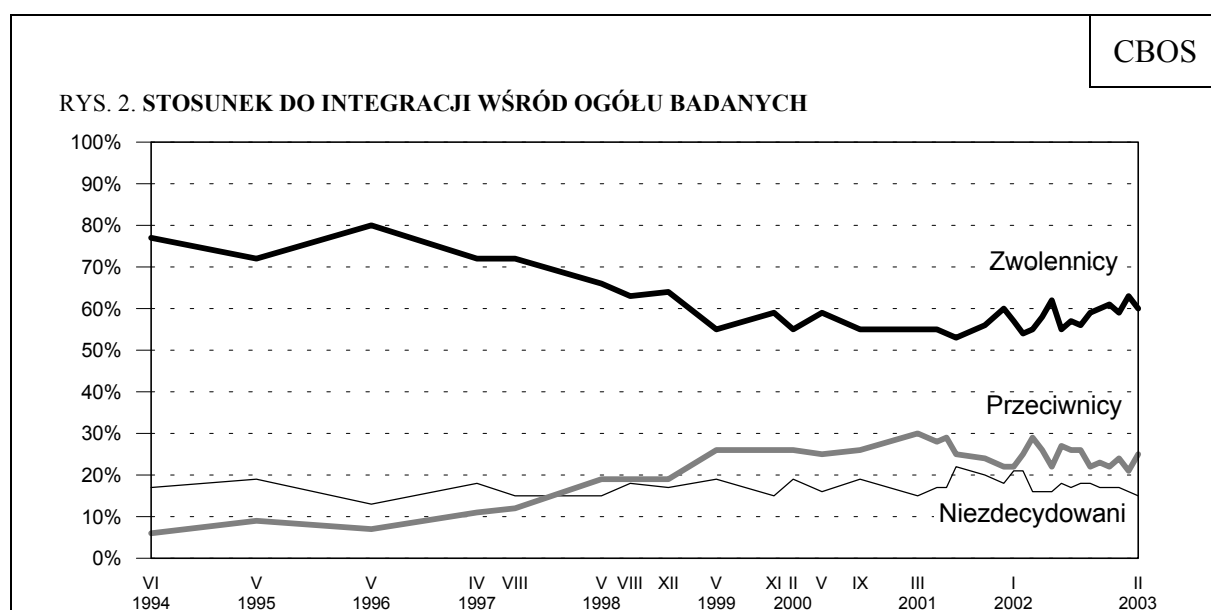
O stosunek do integracji zapytaliśmy również osoby niewyrażające zainteresowania udziałem w referendum oraz te, które jeszcze nie wiedzą, czy pójść głosować. Najczęściej deklarują one, że nie mają jednoznacznego stanowiska w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (37%) bądź że są przeciwnie integracji (35%). Tylko niewiele więcej niż co czwarta osoba z tej grupy (28%) zalicza się do zwolenników integracji.

Uwzględniając opinie zarówno osób deklarujących udział w referendum, jak i tych, które są zdecydowane zostać w domu bądź jeszcze się wahają, czy głosować, otrzymujemy wskaźnik poparcia integracji w całym społeczeństwie. Obecnie do zwolenników integracji zalicza się 60% ogółu respondentów (o 3 punkty mniej niż w styczniu), a 25% (o 4 punkty więcej niż przed miesiącem) jest jej przeciwnych. Wskaźnik poparcia dla integracji w całym społeczeństwie kształtuje się na poziomie z ostatnich miesięcy ubiegłego roku.

Tabela 3

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania według terminów badań															
	2001		2002												2003	
	X	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	w procentach															
Zwolennicy	56	60	57	54	55	58	62	55	57	56	59	60	61	59	63	60
Przeciwnicy	24	22	22	25	29	26	22	27	26	26	22	23	22	24	21	25
Niezdecydowani	20	18	21	21	16	16	16	18	17	18	18	17	17	17	16	15

Do grudnia 2001 wszystkim badanym zadawano pytanie: „Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i) za przystąpieniem Polski do UE czy przeciw?”

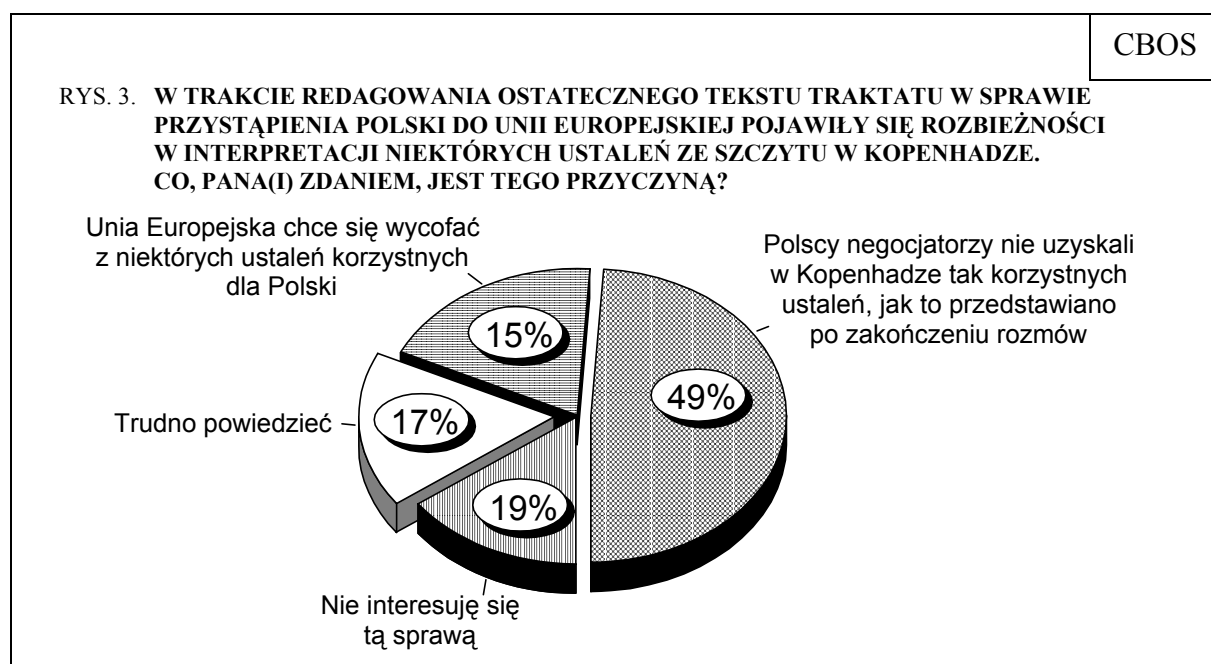

W elektoratach partyjnych za zjednoczeniem z Unią najsilniej opowiadają się sympatycy SLD oraz PO RP. Popiera je także zdecydowana większość potencjalnych wyborców PiS oraz PSL. Przeciwnicy integracji przeważają w elektoratach Samoobrony i LPR.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
SLD	89	3	9
PO RP	85	13	2
PiS	75	14	11
PSL	76	12	12
Samoobrona	43	52	6
LPR	37	46	17

W lutowym badaniu zapytaliśmy również respondentów o ocenę przyczyn rozbieżności w interpretacji niektórych ustaleń szczytu w Kopenhadze. Zdaniem niemal połowy Polaków (49%) winę za te nieporozumienia ponoszą raczej polscy negocjatorzy, którzy w istocie nie uzyskali tak korzystnych wyników, jak to przedstawiano po zakończeniu rozmów. Tylko 15% Polaków uważa, że to Unia chciała się wycofać z niektórych, korzystnych dla Polski, ustaleń.

Zgodnie z przewidywaniami, kontrowersje wokół rozstrzygnięć traktatu akcesyjnego przyczyniły się do spadku społecznego poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Mniej oczywistym skutkiem ostatnich wydarzeń - przede wszystkim dyskusji wokół czasu trwania referendum - jest dalszy wzrost zainteresowania udziałem w głosowaniu.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział?
1 - Na pewno wziął(ę)by w nim udział; 2 - Raczej wziął(ę)by w nim udział;
3 - Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)by w nim udział; 4 - Raczej nie wziął(ę)by w nim udziału; 5 - Na pewno nie wziął(ę)by w nim udziału
(%)

	1	2	3	4	5	Liczba osób
Ogółem	66	11	11	3	9	1006
Płeć						
Mężczyźni	67	11	9	4	10	480
Kobiety	64	12	14	2	9	526
Wiek						
18-24 lat	71	8	9	3	9	155
25-34	70	13	6	2	8	182
35-44	65	16	12	1	6	162
45-54	66	10	11	4	9	216
55-64	67	7	14	3	9	129
65 lat i więcej	53	12	16	5	14	162
Miejsce zamieszkania						
Wies	62	11	11	5	11	369
Miasto do 20 tys.	68	11	8	5	11	96
20-100 tys.	65	11	16	5	5	224
101-500 tys.	66	11	11	1	11	181
501 tys. i więcej mieszk.	71	14	5	1	8	135
Wykształcenie						
Podstawowe	55	11	14	5	16	284
Zasadnicze zawodowe	59	11	15	5	13	232
Średnie	71	13	9	3	4	369
Wyższe	86	7	3	2	2	121
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	82	12	4	1	1	72
Prac.umysł.hiż.szczębla	76	12	9	1	3	98
Pracownicy fiz.- umysł.	67	10	12	5	5	65
Robotnicy wykwalifikowani	60	15	16	3	6	82
Robotnicy niewykwalifik.	53	15	14	0	18	42
Rolnicy	73	8	6	5	8	33
Pracujący na własny rach.	73	13	3	2	9	55
Bierni zawodowo						
Renciści	53	10	20	7	10	101
Emeryci	60	7	14	4	15	179
Uczniowie i studenci	68	11	7	4	11	89
Bezrobotni	66	13	9	0	12	141
Gospodynie domowe i inni	67	12	11	5	4	45
Pracuje w:						
inst. państw. publicznej	72	12	11	1	4	169
społce właścicieli	60	19	9	2	11	67
prywatnych i państwa	70	12	9	3	7	177
sekt. pryw. poza rolnict.	73	6	4	4	13	42
prywatnym gośp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	66	6	11	2	15	136
300-399	61	21	10	3	5	85
400-599	62	12	13	2	11	159
600-800	64	14	13	4	5	148
Powyżej 800 zł	79	9	6	1	5	153
Ocena własnych war. mater.						
Złe	56	11	14	5	14	318
Średnie	67	11	11	3	8	465
Dobre	75	11	7	2	5	220
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	68	11	11	4	6	53
Raz w tygodniu	68	10	12	5	7	472
1-2 razy w miesiącu	62	12	13	5	11	142
Kilka razy w roku	63	12	11	5	10	223
W ogóle nie uczestniczy	63	11	6	3	17	110
Poglądy polityczne						
Lewica	73	9	9	1	8	227
Centrum	68	13	11	3	6	310
Prawica	73	11	6	4	6	210
Trudno powiedzieć	50	11	18	4	16	256

Tabela 2. Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):

(%)

	za przystąpieniem Polski do UE	przeciw przystąpieniu Polski do UE	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	70	21	9	770
Płeć				
Mężczyźni	71	22	7	374
Kobiety	69	20	11	396
Wiek				
18-24 lat	71	24	6	122
25-34	70	21	9	151
35-44	72	21	7	133
45-54	67	21	12	165
55-64	74	19	7	94
65 lat i więcej	70	22	9	105
Miejsce zamieszkania				
Wies	55	34	11	270
Miasto do 20 tys.	83	15	2	76
20-100 tys.	74	16	10	170
101-500 tys.	73	18	9	139
501 tys. i więcej mieszk.	89	7	5	115
Wykształcenie				
Podstawowe	63	23	14	185
Zasadnicze zawodowe	62	30	8	163
Średnie	75	18	6	308
Wyższe	79	13	7	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	70	12	18	67
Prac. umysł. niż. szczebla	76	18	6	85
Pracownicy fiz.- umysł.	76	11	13	51
Robotnicy wykwalifikowani	65	26	9	62
Robotnicy niewykwalifik.	71	19	11	29
Rolnicy	55	39	6	26
Pracujący na własny rach.	73	25	3	47
Bierni zawodowo				
Renciści	62	25	13	64
Emeryci	71	22	7	119
Uczniowie i studenci	82	11	7	70
Bezrobotni	67	30	3	111
Gospodynie domowe i inni	64	20	16	35
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	68	22	11	142
spółce właścicieli				
państw.	75	12	13	53
prywatnych i państwa	74	18	8	145
sekt. prywat. poza rolnict.	55	41	3	33
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	67	29	4	97
300-399	57	30	13	70
400-599	67	23	10	118
600-800	77	14	9	117
Powyżej 800 zł	82	15	3	134
Ocena własnych war. mater.				
Złe	63	30	7	214
Średnie	71	19	11	363
Dobre	77	17	7	191
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	55	34	11	42
Raz w tygodniu	67	25	9	371
1-2 razy w miesiącu	63	17	19	104
Kilka razy w roku	81	15	4	166
W ogóle nie uczestniczy	81	15	4	81
Poglądy polityczne				
Lewica	86	11	3	186
Centrum	67	23	10	248
Prawica	67	27	6	178
Trudno powiedzieć	60	24	16	156

Tabela 3. Stosunek do integracji wśród ogółu badanych

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Niezdecydowani	Liczba osób
Ogółem	60	25	15	1005
Płeć				
Mężczyźni	62	26	11	480
Kobiety	58	23	19	525
Wiek				
18-24 lat	66	26	8	155
25-34	64	24	12	182
35-44	65	26	9	162
45-54	57	27	17	216
55-64	58	22	20	128
65 lat i więcej	53	21	25	162
Miejsce zamieszkania				
Wies	47	35	18	369
Miasto do 20 tys.	68	22	10	96
20-100 tys.	65	20	15	224
101-500 tys.	61	21	18	181
501 tys.i więcej mieszk.	82	10	8	134
Wykształcenie				
Podstawowe	49	27	24	284
Zasadnicze zawodowe	52	34	15	232
Średnie	69	21	10	368
Wysze	78	12	10	121
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	69	11	20	72
Prac.umysł.niz.szczebla	72	22	7	97
Pracownicy fiz.-umysł.	66	17	17	65
Robotnicy wykwalifikowani	53	30	17	82
Robotnicy niewykwalifik.	50	32	18	42
Rolnicy	45	48	7	33
Pracujący na własny rach.	73	25	3	55
Bierni zawodowo				
Renciści	47	30	23	101
Emeryci	53	24	23	179
Uczniowie i studenci	80	12	8	89
Bezrobotni	58	32	10	141
Gospodynie domowe i inni	64	18	19	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	63	23	14	169
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	61	22	16	67
sekt. pryw. poza rolnict.	66	22	12	177
prywatnym gosp. rolnym	43	52	4	42
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	54	33	13	136
300-399	50	32	18	85
400-599	54	36	10	159
600-800	59	17	14	148
Powyżej 800 zł	75	16	8	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	52	34	15	318
Średnie	61	21	18	464
Dobre	71	18	11	220
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	46	27	26	53
Raz w tygodniu	59	26	15	472
1-2 razy w miesiącu	54	25	21	142
Kilka razy w roku	67	23	10	223
W ogóle nie uczestniczy	69	17	14	110
Poglądy polityczne				
Lewica	76	16	8	227
Centrum	62	24	14	310
Prawica	61	31	9	210
Trudno powiedzieć	44	27	29	255

Tabela 4. W trakcie redagowania ostatecznego tekstu traktatu w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej pojawiły się rozbieżności w interpretacji niektórych ustaleń ze szczytu w Kopenhadze. Co, Pana(i) zdaniem, jest tego przyczyną? 1 - Unia Europejska chce się wycofać z niektórych ustaleń korzystnych dla Polski; 2 - Polscy negocjatorzy nie uzyskali w Kopenhadze tak korzystnych ustaleń, jak to przedstawiano po zakończeniu rozmów; 3 - Nie interesuję się tą sprawą

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	49	19	17	1004
Płeć					
Mężczyźni	15	55	17	13	479
Kobiety	16	43	22	20	526
Wiek					
18-24 lat	14	48	24	13	154
25-34	12	55	19	14	182
35-44	18	53	18	11	162
45-54	16	54	13	17	216
55-64	15	44	20	20	129
65 lat i więcej	17	34	24	25	162
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	45	23	18	369
Miasto do 20 tys.	13	54	24	9	96
20-100 tys.	15	47	17	22	224
101-500 tys.	17	53	17	13	180
501 tys. i więcej mieszk.	20	51	14	15	135
Wykształcenie					
Podstawowe	14	32	31	22	284
Zasadnicze zawodowe	18	52	20	10	232
Średnie	12	57	14	17	367
Wysze	23	54	8	15	121
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	22	57	3	18	72
Prac. umysł. niż. szczebla	15	61	7	16	98
Pracownicy fiz.- umysł.	16	48	21	16	65
Robotnicy wykwalifikowani	22	49	23	6	82
Robotnicy niewykwalifik.	15	41	34	10	42
Rolnicy	19	47	10	24	33
Pracujący na własny rach.	14	60	12	13	55
Bierni zawodowo					
Renciści	18	34	27	21	101
Emeryci	14	40	21	25	179
Uczniowie i studenci	18	53	17	13	89
Bezrobotni	10	52	25	14	141
Gospodynie domowe i inni	6	48	33	13	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	24	46	13	17	169
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	7	60	24	10	67
sekt. prywat. poza rolnict.	15	58	15	12	177
prywatnym gosp. rolnym	29	44	8	19	42
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	14	46	24	16	136
300-399	11	48	27	15	85
400-599	15	54	20	11	159
600-800	15	51	22	12	148
Powyżej 800 zł	16	49	13	22	153
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	46	25	17	318
Średnie	17	46	19	17	465
Dobre	16	56	13	14	220
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	32	15	27	53
Raz w tygodniu	12	52	19	16	472
1-2 razy w miesiącu	23	41	24	13	142
Kilka razy w roku	15	49	19	17	223
W ogóle nie uczestniczy	16	49	17	19	110
Poglądy polityczne					
Lewica	21	49	13	17	227
Centrum	14	56	16	14	310
Prawica	18	62	14	6	210
Trudno powiedzieć	9	28	34	29	256